

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๓๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

หน่วยที่ ๔ บทพากย์เอราวัณ

เรื่อง จากบทพากย์เอราวัณ
สู่นักประพันธ์กลอนกานท์ (๑)

ครูผู้สอน ครูธีรสุด ฉำทรัพย์

จากบทพากย์เอราวัณ
ผู้นักประพันธ์กลอนกานท์ (๑)

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. วางแผน / เลือกคำศัพท์ให้สอดคล้องกับฉันทลักษณ์ของกาพย์ฉบัง ๑๖ ได้
๒. แต่งกาพย์ฉบัง ๑๖ จำนวน ๒ บท ได้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์
๓. ให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม

คำถามชวนคิด

นักเรียนคิดว่า การแต่งคำประพันธ์
ต้องเตรียมตัวอย่างไรบ้าง

คำถามชวนคิด

จากคำว่า “ฟ้า” จงช่วยค้นหา
คำคล้องจอง เช่น ฟ้า ล้า เป็นต้น

คำถามชวนคิด

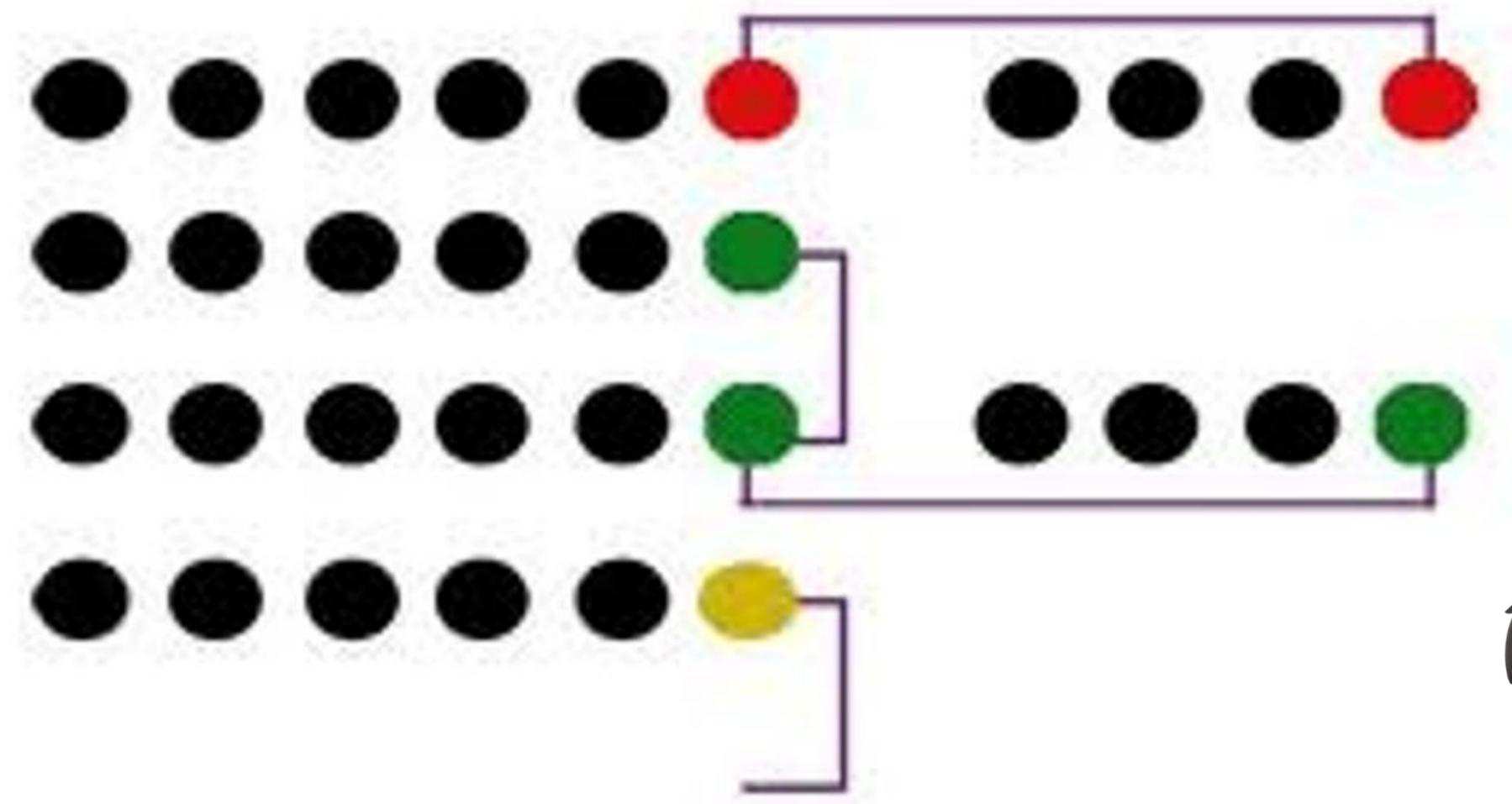
การแต่งคำประพันธ์ก็เหมือนกิจกรรมนี้
เราต้องมี “คลังคำ” ไว้จำนวนมาก
เยอะๆ เพราะจะง่ายเวลาประพันธ์

การแต่งกายฉบับฉับ ๑๖

ผังภาพย้งฉบั้ง ๑๖

ขอขอบคุณที่มาของภาพ <https://suchadam๕๖๕๑.wordpress.com/> จวีวรรณ คุณาภินันท์.
การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน (Reading and ReadingPromotion). กรุงเทพฯ : โสภณการพิมพ์, ๒๕๔๒.

การวางแผน / การแต่งกายฉบับ ๑๖

๑. ฉันทลักษณ์ภาพฉบับ ๑๖

(ทบทวนตำแหน่งสัมผัสบังคับ ๒ จุด ใน ๑ บท)

๒. เทคนิคการเลือกคำให้ลงสัมผัส (การใช้คล้องคำ)

๓. การปฏิบัติกาแต่งกายฉบับ ๑๖

(หัวข้ออิสระหรือ หัวข้อธรรมชาติ/สิ่งแวดล้อม)

ตัวอย่าง

ตั้งประเด็นที่จะแต่งจะเขียนเรื่องอะไร? (เช่น ทะเล, วันสำคัญ ฯลฯ)

คลังคำเขียนคำทุกคำที่นึกออกเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ

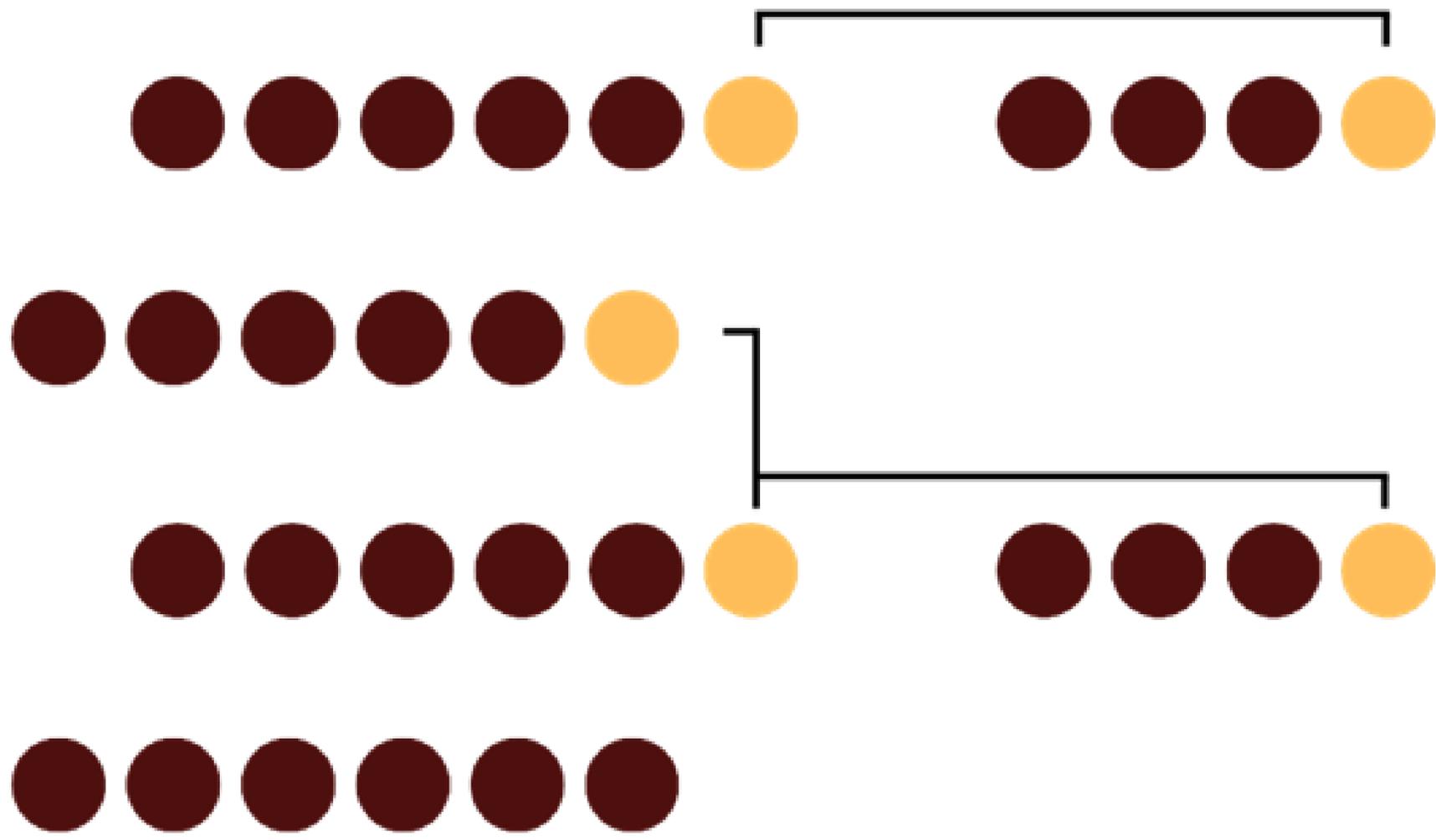
(น้ำเค็ม, สีฟ้า, ทราบ, ปู, ลม, คลื่น, สดใส)

จับคู่สัมผัสเลือกคำที่มีสระ/ตัวสะกดแม่เดียวกันมาจับคู่กัน

(เช่น "ทราบ" คู่กับ "พราว", "ใส" คู่กับ "ใจ")

แผนผังภาพยี่สิบ 16

ขอขอบคุณ แหล่งที่มาของภาพจาก <https://www.phkruthai.in.th>

ลงมือทำ จดจำได้

ให้นักเรียนศึกษา ใบความรู้ที่ ๑๓

เรื่อง จากบทพากย์เอราวัณ

สู่นักประพันธ์กลอนกานท์ (๑)

จากนั้นร่วมกันระดมความคิดทำใบงาน

แล้วนำเสนอตามลำดับ

ใบความรู้ที่ ๑๓ จากบทพากย์เอราวัณ

สุนัขประพันธ์กลอนกานท์ (๑)

ใบความรู้ที่ ๑๓ เรื่อง จากบทพากย์เอราวัณ สุนัขประพันธ์กลอนกานท์ (๑)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง บทพากย์เอราวัณ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง จากบทพากย์เอราวัณ สุนัขประพันธ์กลอนกานท์ (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๓๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

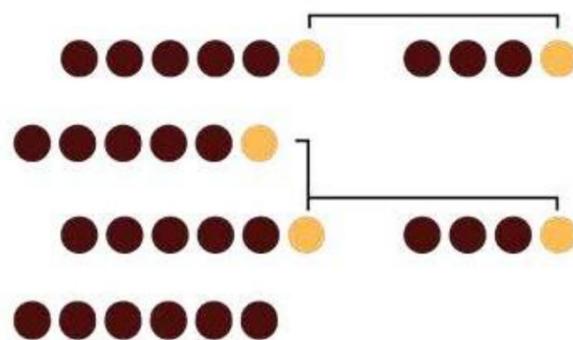
การแต่งกาพย์ฉันทน์ ๑๖

๑. ดันหลักขณฉันทน์ฉันทน์ ๑๖ (บททวนตำแหน่งสัมผัสบังคับ ๒ จุด ใน ๑ บท)
๒. เทคนิคการเลือกคำให้ลงสัมผัส (การใช้คล้องคำ)
๓. การปฏิบัติกาพย์ฉันทน์ ๑๖ (หัวข้ออิสระ หรือ หัวข้อธรรมชาติ/สิ่งแวดล้อม)

การแต่งกาพย์ฉันทน์ ๑๖ ให้ง่ายและเร็ว มีขั้นตอนดังนี้:

- ตั้งประเด็นที่จะแต่ง จะเขียนเรื่องอะไร? (เช่น ทะเล, วันสำคัญ ฯลฯ)
คล้องคำ เขียนคำทุกคำที่นึกออกเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ (น้ำเค็ม, สีฟ้า, ทราบ, ปู, สม, คลื่น, สดใส)
จับคู่สัมผัส: เลือกคำที่มีสระ/ตัวสะกดแม่เดียวกันมาจับคู่กัน
(เช่น "ทราบ" คู่กับ "ทราบ", "ใส" คู่กับ "ใจ")
๑. หยอดลงฝั่ง นำคู่สัมผัสไปวางในตำแหน่งบังคับ (ท้ายวรรค ๑ - ท้ายวรรค ๒)
 ๒. เติมเต็ม: เติมคำอื่น ๆ ให้ครบจำนวนวรรค (๖-๔-๖) โดยให้ได้ใจความ

แผนผังกาพย์ฉันทน์ 16

ขอขอบคุณ แหล่งที่มาของภาพจาก <https://www.phkruthai.in.th>

ความไพเราะของกาพย์ฉันทบึง ๑๖ เกิดจากจังหวะที่กระชับรวดเร็ว การเรียนรู้วิธีการแบ่งจังหวะคำ ที่ถูกต้องตามสูตร ๒-๒-๒ / ๒-๒ / ๒-๒-๒ และการรู้จักผ่อนปรนจังหวะตามความหมายของคำ เป็นทักษะ สำคัญที่จะช่วยคงคุณค่าทางภาษาและความหมายของบทประพันธ์ไว้ไม่ให้ผิดเพี้ยน

เพื่อให้การอ่านกาพย์ฉันทบึง ๑๖ มีความไพเราะและถูกต้องตามฉันทลักษณ์ เรามีหลักการแบ่งจังหวะ มาตรฐานที่ควรจดจำ ดังนี้

๑. โครงสร้างพื้นฐาน (๒-๒-๒) กาพย์ฉันทบึง ๑๖ เน้นจังหวะคู่ เพื่อความกระชับ
วรรคหน้า (๖ คำ): แบ่งเป็น ๒ / ๒ / ๒
ตัวอย่าง: อินทรชิต(๒) / บิดเบียน (๒) / กายิน (๒)
วรรคหลัง (๔ คำ): แบ่งเป็น ๒ / ๒
ตัวอย่าง: เหมือนองค์ (๒) / อมรินทร์ (๒)
วรรคส่ง (๖ คำ): แบ่งเป็น ๒ / ๒ / ๒
ตัวอย่าง: ทรงคช (๒) / เอร่า (๒) / วัฒน (๑-รวบเสียง) (สังเกต: บางครั้งพยางค์อาจเกินได้ เล็กน้อย แต่จังหวะการลงเสียงยังคงเดิม)

๒. เครื่องหมายช่วยจำ

เครื่องหมาย / แทนการหยุดหายใจสั้นๆ หรือเว้นวรรคเล็กน้อยภายในวรรค

เครื่องหมาย // แทนการหยุดเมื่อจบวรรคหรือจบบท

๓. ข้อควรระวัง

- ควรรวบคำที่เป็นชื่อเฉพาะ หรือคำสมาส ไว้ในจังหวะเดียวกัน แม้พยางค์จะเกิน

- ห้ามฉีกคำจนความหมายเปลี่ยน เช่น "ตาข่ายเพชร / รัตนร้อยกรอง" (ผิด)

ควรเป็น "ตาข่าย / เพชรรัตน / ร้อยกรอง" (ถูก)

ใบความรู้ที่ ๑๓ จากบทพากย์เอราวัณ

ศูนย์กลางกมลนภานท์ (๑)

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามและเติมคำให้ถูกต้องตามหลักฉันทลักษณ์

ปฏิบัติการกรวีรุษเยาว์ (ฉบับร่าง) กลุ่มที่:

สมาชิก 1

สมาชิก 2

สมาชิก 3

สมาชิก 4

สมาชิก 5

สมาชิก 6

สมาชิก 7

๑. หัวข้อที่กลุ่มเลือกคือ

แนวคิดและแรงบันดาลใจในการเลือก (๕ คะแนน)

.....

.....

.....

๒. ระดมคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อมาให้มากที่สุด (อย่างน้อย ๕ คำ) (๕ คะแนน)

.....

.....

.....

ช่วง

คำไหน...ใช้ถูก

สหัสสนัยน์

สหัสษนัยน์

[สะหัดสะ-] น. พันตา หมายถึง พระอินทร์.
(ป. สหสฺสเนตฺต, สหสฺสนยน; ส. สหสฺรเนตฺร,
สหสฺรนยน).

บทเรียนครั้งที่ ๕

บทเรียนครั้งที่ต่อไป

เรื่อง จากบทพากย์เอราวัณ
สู่นักประพันธ์กลอนกานท์ (๒)

ดาวน์โหลดข้อมูลได้ที่ www.dltv.ac.th

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. Power point จากบทพากย์เอราวัณ สุนัขประพันธ์กลอนกานท์ (๒)
๒. ใบความรู้ที่ ๑๔ จากบทพากย์เอราวัณ สุนัขประพันธ์กลอนกานท์ (๒)
๓. ใบงานที่ ๑๔ จากบทพากย์เอราวัณ สุนัขประพันธ์กลอนกานท์ (๒)
๔. สมุดรายวิชาภาษาไทย

ดาวน์โหลดข้อมูลได้ที่ www.dltv.ac.th